

Ποιες επιχειρήσεις έχουν υποχρέωση να απασχολούν Χημικό κ.λ.π.

Νικ. Σαραφόπουλος*

1. Κατά το άρθρο 2 του Ν.Δ. της 20/26 Νοεμ. 1925 «περί ασκήσεως του επαγγέλματος του Χημικού και υποχρεωτικής προσλήψεως Χημικών εν ταις Χημικαίς Βιομηχανίαις» που κυρώθηκε με το Ν.Δ. της 13 Νοεμ. 1927 και το Ν. 3518 της 24.4/14.5/1928, **κάθε Χημική Βιομηχανική Επιχείρηση** στη φύση της οποίας υπάρχουν κίνδυνοι εκρήξεως ή αναφλέξεως, δηλητηριάσεως ή μολύνσεως, **έχει υποχρέωση να προσλάβει Χημικό για την τεχνική εποπτεία και τη διεύθυνση των εργασιών της** (βλέπε επόμενους αναλυτικούς πίνακες).

2. Ο Χημικός των πιο πάνω Βιομηχανιών διευθύνει (βλ. άρθρο 2 του Ν.Δ. της 20/26 Νοεμ. 1925), τις Χημικές εργασίες της Επιχειρήσεως, ευθυνόμενος για κάθε ατύχημα που θα προέλθει από αυτές και θα βάλει σε κίνδυνο τη ζωή ή την υγεία των εργαζομένων προσώπων, των περιοίκων ή του κοινωνικού συνόλου, λόγω κακής ή αντιεπιστημονικής χρήσεως, αποθηκεύσεως ή επεξεργασίας των Χημικών υλών.

Προκειμένου για Χημικό αλευρόμυλου (βλ. άρθρο 251 του Π.Δ. 28/31.5.1930) που διευθύνει τις σχετικές εργασίες της Επιχειρήσεως, αυτός είναι υπεύθυνος εκτός των παραπάνω και για την καλή ποιότητα του σίτου, την κατασκευή και συντήρηση των αλεύρων, που παράγονται και προσφέρονται στην κατανάλωση, καθώς και για κάθε τυχόν νοθεία τους.

Ο Χημικός απαλλάσσεται της ευθύνης, εφόσον υπέδειξε εγγράφως στην Επιχείρηση τα επιστημονικά μέτρα που επιβάλλονται για την αποφυγή των κινδύνων που αναφέρθηκαν. Στην περίπτωση αυτή, η ευθύνη βαρύνει τον ιδιοκτήτη της Επιχειρήσεως ή τον αρμόδιο διευθυντή ή διαχειριστή.

Οι παραβάτες των διατάξεων για την υποχρεωτική απασχόληση Χημικών, τιμωρούνται με πρόστιμο, κατά τις διατάξεις του άρθρου 4 του Ν.Δ. 20/26 Νοεμ. 1925 (όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 9 του Ν. 6129/34. Βλ. επίσης άρθρο 2 Ν. 110/1945 και άρθρο 57 Π.Κ., για τις χρηματικές ποινές).

3. Κατά το άρθρο 6 του Ν. 6129/34 «περί κωδικοποιήσεως και συμπληρώσεως της περί Χημικών Νομοθεσίας» η εκτέλεση Χημικών αναλύσεων με αμοιβή και η διεύθυνση Χημικού Εργαστηρίου, επιτρέπεται μόνο σ' αυτούς που έχουν τα προσόντα που καθορίζει το άρθρο 1 του Ν. 3518 (Ν.Δ. της 20/26 Νοεμ. 1925)

Αυτοί που εκτελούν χημικές αναλύσεις με αμοιβή ή διευθύνουν Χημικό Εργαστήριο χωρίς να έχουν τα προσόντα, τιμωρούνται με χρηματική ποινή κατά τις διατάξεις του άρθρου 6 του Ν. 6129/34.

*Μηχαν., Μηχανικός, Επιθεωρητής Εργασίας

Ν.Δ. της 20/26 Νοεμ. 1925 «περί ασκήσεως του επαγγέλματος Χημικού και υποχρεωτικής προσλήψεως Χημικών εν ταις Χημικαίς Βιομηχανίαις» (Εκυρώθη υπό του Ν.Δ. 13 Νοεμ. 1927 και του Ν. 3518 της 24.4/14.5.1928).

Εις την υποχρέωσιν προσλήψεως Χημικού υπάγονται οι βιομηχανίες :

A. Παρέχουσαι κινδύνους εκρήξεως ή αναφλέξεως :

1. Εργοστάσια εκρηκτικών ειδών και πυροτεχνουργία εν γένει.
2. Πυρηνελαιουργία χρησιμοποιούντα CS_2 ή βενζίνη ή εύφλεκτα εκχυλιστικά υγρά.
3. Εργοστάσια αποστάξεως ρητίνης (νευτοποιεία).
4. Οινοπνευματοποιεία.
5. Εργοστάσια διθειούχου άνθρακος και λοιπών εύφλεκτων υλών.

B. Παρέχουσαι κινδύνους δηλητηριάσεως :

1. Εργοστάσια χημικών δηλητηριωδών προϊόντων και λιπασμάτων.
2. Μεταλλουργία μολύβδου, χαλκού, αρσενικού, ψευδαργύρου και λοιπών

δηλητηριωδών μετάλλων ή κραμάτων των.

3. Χρωματουργία.

Γ. Παρέχουσαι κινδύνους μολύνσεων :

1. Εργοστάσια παρασκευής οστεοκόλλας, ιχθυοκόλλας και εν γένει ζωικών απορριμάτων.
2. Εργοστάσια παρασκευής διατηρημένων τροφών.

Π.Δ. της 24.4/17.5.1928 «περί επεκτάσεως της εφαρμογής του Ν.Δ. της 13 Νοεμ. 1927 περί κυρώσεως του Ν.Δ. 20 Νοεμ. 1925 κ.λ.π.»

Εις την υποχρέωση προσλήψεως Χημικού υπάγονται και:

1. Εργοστάσια ζυθοποιίας και βυνοποιίας.
2. Εργαστήρια παρασκευής ζυμών.
3. Εργοστάσια παρασκευής σπορελαίων (άνω των 10 tn σπόρου ημερησίως) ως και τα εργοστάσια Χημικού καθαρισμού ελαίου.
4. Εργοστάσια παρασκευής ανθρακασβεστίου, ασετυλίνης και εν γένει πεπιεσμένων αερίων.
5. Εργοστάσια παρασκευής ζαχαρωδών και αμυλωδών προϊόντων (κεφαλαίου άνω των 3 εκατομ. δρχ.)

6. Εργοστάσια οινοποίησης (κεφαλαίου άνω των 3 εκατομ. δρχ.)
7. Αλευρόμυλοι (αλεστικής ικανότητας άνω των 25 tn ημερησίως). Ιδιαίτερη υποχρέωση βάσει και Π.Δ. της 28/31.5.1930.

Π.Δ. της 7/16 Φεβρ. 1934 «περί επεκτάσεως εφαρμογής του Ν. 3518/1928 κ.λ.π.».

Εις την υποχρέωσιν προσλήψεων Χημικού υπάγονται και:

1. Τα εργοστάσια σκληρύνσεως λιπών πάσης φύσεως.
2. Εργοστάσια φαρμακευτικών ειδών.
3. Τα βυρσοδεψεία (κεφαλ. άνω των 5 εκατομ. δρχ.).
4. Τα σαπωνοποιεία (κεφαλ. άνω των 3 εκατομ. δρχ.).
5. Βιομηχανίες αεριούχων ποτών (άνω των 3 εκατομ. δρχ.).
6. Βαφεία και λευκαντήρια των κλωστοϋφαντουργείων και υφαντηρίων (κεφαλ. άνω των 5 εκατομ. δρχ.).
7. Εργοστάσια υαλουργίας.
8. Εργοστάσια τσιμεντοποιίας.
9. Εργοστάσια οξοποιίας (δυναμικότητας 1 εκατομ. λίτρων σταφίδας ετησίως).
10. Βιομηχανίες οξέων.
11. Βιομηχανίες λιπασμάτων.
12. Βιομηχανίες σοκολατοποιίας (κεφ. άνω των 3 εκατομ. δρχ.).
13. Βιομηχανίες χαρτοποιίας (κεφ. άνω των 10 εκατομ. δρχ.).
14. Εγκαταστάσεις πόσιμου ύδατος – καθαρισμού – (εις πόλεις άνω των 50 χιλιάδων κατοίκων).

Β.Δ. 13.10.1956 «περί επεκτάσεως εφαρμογής του Ν. 3518/1928 και εις ετέρας Βιομηχανίας» (ΦΕΚ 265Α/2.11.1956).

Οι διατάξεις για την υποχρεωτική απασχόληση Χημικών ισχύουν και στις παρακάτω βιομηχανίες:

1. Εκκαμινεύσεως εν γένει μεταλλευμάτων.
2. Παραγωγής τεχνητών υφαντών ινών.
3. Αυτοτελών βαφείων ή βαφείων μετά φινιριστηρίων, λευκαντηρίων υφαντικών εν γένει υλών (αξίας μηχανολογικού εξοπλισμού άνω των 300 χιλ. δρχ.)
4. Μερσερισμού βαμβακερών ειδών (των οποίων η αξία μηχανολ. εξοπλισμού είναι άνω των 300 χιλ. δρχ.).
5. Σαπωνοποιείων (άνω συνολικού όγκου σαπωνολεβήτων 6 κυβικά μέτρα).
6. Παστεριώσεως ή και αφυδατώσεως γάλακτος.
7. Παραγωγής αμύλου, αμυλοζακχάρου και δεξτρίνης.
8. Παραγωγής αχρόου χαρουποσιροπίου και επεξεργασίας χαρουποσπόρου.
9. Παραγωγής τυποποιημένων κτηνοτροφών, φυραμάτων και πτηνοτροφών (αξίας άνω των 150 χιλ. δρχ.).
10. Παραγωγής οξέων, βάσεων και των αλάτων αυτών (αξίας άνω των 150 χιλ. δρχ.).
11. Παραγωγής ορυκτελαίων και λοιπών λιπαντικών υλών, ως και εργοστάσια αναγεννήσεως τούτων.
12. Παραγωγής πλαστικών υλών.
13. Παραγωγής αιθέριων ελαίων.
14. Παραγωγής βερνικοχρωμάτων και ελαιοχρωμάτων (αξίας μηχανολογικού εξοπλισμού άνω των 200 χιλ. δρχ.)
15. Παραγωγής δεψικών εκχυλισμάτων.
16. Επεξεργασίας ελαστικού εν γένει (αξίας άνω των 500 χιλ. δρχ.).
17. Παραγωγής και καθαρισμού ναφθαλίνης.
18. Παραγωγής χυμών φρούτων (αξίας εξοπλισμού άνω των 250 χιλ. δρχ.).
19. Παραγωγής αζώτου και των εξ αυτού προϊόντων.
20. Παραγωγής απορρυπαντικών υλών δια χημικής συνθέσεως.
21. Παραγωγής γεωργικών φαρμάκων.
22. Παραγωγής ζακχάρως.
23. Χαλυβουργείων παραγωγής μορφοσιδήρου εφ' όσον διαθέτουν καμίνοους επεξεργασίας.
24. Παραγωγής οξυγόνου, ασετυλίνης και υγροποιημένων εν γένει αερίων, και
25. Εις εγκαταστάσεις διύλισεως πετρελαίου.

Στοιχεία Νομοθεσίας για το επάγγελμα του Χημικού

α) Διαρκής Κώδικας Νομοθεσίας (Ραπτάρης), τόμος 13(2). Επίσης βλ. «Πρακτικές οδηγίες: ποιές επιχειρήσεις έχουν υποχρέωση να απασχολούν Χημικό», στο Δ.Ε.Ν. τόμος 39 (1983) σελ. 522-524.

β) Σχέδιο Νομοσχεδίου για την «άσκηση του επαγγέλματος του μηχανικού», απόψεις φορέων, οι νόμοι που ισχύουν. Δελτίο ΠΣΔΜΗ, Νοέμβριος 1976. Επίσης η θέση του Πανελληνίου Συλλόγου Χημικών Βιομηχανίας (Τμ. Βορ. Ελλάδας) «αναμόρφωση του θεσμικού πλαισίου για τις βιομηχανικές δραστηριότητες» (ενημερωτικό δελτίο ΤΕΕ, τεύχος 1292/9.1.1984): **Αρχές του πλαισίου – προϋποθέσεις αποδοχής:**

- a) **συνεργασία των διαφόρων τεχνικών κλάδων**
- b) **ορθολογιστική οργάνωση των βιομηχανικών δραστηριοτήτων**
- c) **αναμόρφωση και εκσυγχρονισμός της όλης Νομοθεσίας που αναφέρεται στα θέματα ίδρυσης, επέκτασης, ανακαίνισης, λειτουργίας, συντήρησης και επιστημονικής επάνδρωσης της μεταποιητικής βιομηχανίας – βιοτεχνίας και των κλάδων ορυχείων – μεταλλείων και ηλεκτρισμού, κ.λ.π.**

βλ. Επίσης «Νέα Βιομηχανική Νομοθεσία», στα Χημικά Χρονικά τεύχος Οκτωβρίου 1983 σελ. 304 επ./ και Πρακτικά Συνεδρίων (8) της Ε.Ε.Χ.

γ) Νομολογικά στοιχεία:

1) Α.Π. 606/1966 τμ. Β'. Έλλειψις δικαιώματος επιδόματος μελέτης και εκτελέσεως δημοσίων έργων του χημικού ή χημικού μηχανικού του υπηρετούντος παρά τω Οργανισμό Λιμένος Πειραιώς. Σελ. 621 Ε.Ε.Δ. τόμος 26 (1967).

2) Α.Π. 36/ 1967 τμ. Γ'. Παροχή εργασίας υπό Χημικού επιστήμονος, προσληφθέντος ως τοιούτου, και νόμιμος μισθός· οφειλή αυτού και μετ' ανάθεσιν εργασιών άλλων , απαιτουσών πάντως ειδικάς γνώσεις επιστήμονος Χημικού, χωρίς να τροποποιηθή η υφισταμένη Σύμβασις Εργασίας, σελ. 607 Ε.Ε.Δ. τόμος 26 (1967).

3) Α.Π. 516/1968 τμ. Γ'. Νόμιμος μισθός επιστημόνων Χημικών· αναφορά των περί αποδοχών χημικών Σ.Σ.Ε. και Δ.Α. όχι εις άπαντας τους Χημικούς, οι οποίοι συγκεντρούν τα υπό του άρθρου 1 του Ν. 6129/1934 οριζόμενα προσόντα, αλλά μόνον εις τους εκ τούτων προσλαμβανομένους, δια παροχήν υπηρεσιών, αι οποίαι προσήκουν εις επιστήμονας Χημικούς, οίαι ίδια είναι αι χημικαί εξετάσεις και αναλύσεις ή η διεύθυνσις χημικών εργαστηρίων σελ. 95 Ε.Ε.Δ. τόμος 28 (1969).

4) Νομικό Συμβούλιο του Κράτους τμ. Β΄. Γνωμοδότησις 765/1968, σελ. 1040 Ε.Ε.Δ. τόμος 27 (1968). Εννοιολογική διαφορά βιοτεχνίας από (Χημικής) Βιομηχανίας και οφειλόμενος Εργατικός μισθός.

5) Α.Π. 995/1975 τμ. Β΄. Παροχή υπό Χημικού Υπηρεσιών χημικών αναλύσεων, εκτελουμένων άνευ των οδηγιών και του ελέγχου του κυρίου της Επιχειρήσεως εν εργαστηρίω τρίτου· δεν συνιστά σύμβαση παροχής εξηρημένης εργασίας· μόνη η καταβολή παγίας κατά μήνα αντιμισθίας και η καταχώρησις τούτου εις τας καταστάσεις του υπαλληλικού προσωπικού προς απόκτηση παρά τω ΙΚΑ συνταξιοδοτικού δικαιώματος δεν προσδίδει εις την σύμβαση τον χαρακτήρα της εξηρημένης εργασίας σελ. 76 «Επιθεώρησης Εργατικού Δικαίου», τόμος 35 (1976).

δ) Επίδομα ανθυγιεινής Εργασίας:

1) Μελέτη εις Δ.Ε.Ν. σελ. 394, τόμος 23 (1967). Περιλαμβάνονται από τις εν γένει Χημικές διαδικασίες ή Μονάδες οι: ΑΕΒΑΛ, ΑΕΕΧΠ και Λ., αλευρόμυλοι, εργαστ. Βιοχημείας, βαφεία – Τυποβαφεία κ.λ.π., βυρσοδεψεία, διθειούχου άνθρακος, ελαιουργοσαπωνοποιί, ελαστικού, ζυθοπαγοποιί, ζύμης, οινοπνευματοποιία, πλαστικά, πυρηνελαιουργία, συσσωρευταί, τσιμέντων, τυπογραφεία, υαλουργί κ.λ.π.

2) Πρωτ. Θεσ/κης 3359/1968. Παροχή επιδόματος δι' ανθυγιεινήν εργασίαν εις εργατοτεχνίτας Χημικής βιομηχανίας. Έννοια εργατοτεχνιτών χημικών τμημάτων εργοστασίων λιπασμάτων δια το δικαίωμα του επιδόματος σελ. 1218 Ε.Ε.Δ. τόμος 27 (1968).

3) Α.Π. 196/1972. Επίδομα ανθυγιεινής εργασίας μισθωτών· συμψηφισμός κατά την Δ.Α. 63/1966 προς τυχόν καταβαλλομένας υπερτέρας αποδοχάς σελ. 714 Ε.Ε.Δ. τόμος 31 (1972).

4) Χημική βιομηχανία: βαρεία και ανθυγιεινή εργασία σελ. 79 Ε.Ε.Δ. Εγκ. σελ. 808 τόμου 23 (1964). Επίσης σελ. 753 τόμου 16 (1982) της Επιθεώρησης Εργατ. και Ασφαλιστ. Δικαίου.

ε) Συλλογικές Συμβάσεις Εργασίας: Επιστήμονες Χημικοί. Ερμηνεία της ΣΣΕ 15.7.1982 ως προς το επίδομα ανθυγιεινής εργασίας. 16977 σελ. 1037, τόμος 39 (1983) Δ.Ε.Ν. Κήρυξη ΣΣΕ της 15.7.1982 υποχρεωτικής. 20345 σελ. 35. Εργοδηγοί απάσης της χώρας (πλην Μακεδ. - Θράκης). Αποδοχές κ.λ.π. 16685 σελ. 1035. Τροποποίηση Καταστατικού του Ταμείου 114/3 σελ. 463, τόμος 39 (1983) Δ.Ε.Ν.

στ) Τεχνικός Διευθυντής: Κατά τας: Α.Π. 1126/57 (Δ.Ε.Ν. 13-1033), Νομ. Συμβ. 274/1961 (Δ.Ε.Ν. 17-331), Α.Π. 40/1962, Ποιν. Χρονικά (278) 1962, Α.Π. 378/1962, Ποιν. Χρονικά (98) 1963, Α.Π. 349/1964, Ποιν. Χρονικά (640) 1964, προσδιορίζονται οι ευθύνες

του Τεχνικού Διευθυντού («Προσώπου κερτημένου ειδικάς γνώσεις και ουχί διοικητικός υπάλληλος»). Αν έχουν γίνει συστάσεις στον Διευθυντή της επιχείρησης και δεν συμμορφώθηκε, ευθύνεται ποινικά, έστω και αν υπάρχει τεχνικός διευθυντής στην επιχείρηση: Α.Π. 545/1971. Ποινικά Χρονικά (143) 1972.

ΝΙΚ. ΣΑΡΑΦΟΠΟΥΛΟΣ

Βότση 64 – ΠΑΤΡΑ

(6.3.1984)